АНЕКС ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ:

МЕДИЦИНСКА СЕСТРА – ТЕХНИЧАР
I година

01 – 1517 од 14.09.2023.

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ (МСТ)

		I РАЗРЕД							II РАЗРЕД							III РАЗРЕД							IV РАЗРЕД							УКУПНО				
		недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				годишње				
		Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ
А1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		**19**	**2**		**646**	**68**		**30**	**13**			**455**				**11**			**330**				**9**			**270**				**1701**	**68**		**30**	**1799**
1.	Српски језик и књижевност	3			102				3			105				3			90				3			90				**387**				**387**
1.1.	_____ језик и књижевност*	3			102				3			105				3			90				3			90				**387**				**387**
2.	Српски као нематерњи језик*	2			68				2			70				2			60				2			60				**258**				**258**
3.	Страни језик	2			68				2			70				2			60				2			60				**258**				**258**
4.	Физичко васпитање	2			68				2			70				2			60				2			60				**258**				**258**
5.	Математика	2			68				2			70				2			60				2			60				**258**				**258**
6.	Рачунарство и информатика		2			68																									**68**			**68**
7.	Историја	2			68																									**68**				**68**
8.	Музичка култура							30																									**30**	**30**
9.	Физика	2			68				2			70																		**138**				**138**
10.	Географија	2			68																									**68**				**68**
11.	Хемија	2			68																									**68**				**68**
12.	Биологија	2			68				2			70																		**138**				**138**
13.	Социологија са правима грађана															2			60											**60**				**60**
А2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		**8**	**2**		**272**	**68**		**60**	**15**	**3**		**525**	**105**		**60**	**10**	**8**		**300**	**240**		**210**	**8**	**12**		**240**	**360**		**120**	**1337**	**773**		**450**	**2560**
1.	Анатомија и физиологија	4			136																									**136**				**136**
2.	Прва помоћ							60																									**60**	**60**
3.	Латински језик	2			68																									**68**				**68**
4.	Здравствена нега	2	2		68	68			2	3		70	105		60	1	8		30	240		210	1	10		30	300		120	**198**	**713**		**390**	**1301**
5.	Патологија								2			70																		**70**				**70**
6.	Микробиологија са епидемиологијом								2			70																		**70**				**70**
7.	Хигијена и здравствено васпитање								2			70																		**70**				**70**
8.	Фармакологија								2			70																		**70**				**70**

9.	Здравствена психологија								2			70																		**70**				**70**
10.	Медицинска биохемија								2			70																		**70**				**70**
11.	Медицинска етика								1			35																		**35**				**35**
12.	Инфектологија															2			60											**60**				**60**
13.	Гинекологија и акушерство															2			60											**60**				**60**
14.	Интерна медицина															2			60					2			60			**120**				**120**
15.	Хирургија															2			60					2			60			**120**				**120**
16.	Неурологија															1			30											**30**				**30**
17.	Педијатрија																							2			60			**60**				**60**
18.	Психијатрија																							1			30			**30**				**30**
19.	Предузетништво																								2			60			**60**			**60**
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		**1**			**34**				**1**			**35**				**3**			**96**				**3**			**90**			**255**				**255**
1.	Грађанско васпитање / Верска настава	1			34				1			35				1			30				1			30			**129**				**129**
2.	Изборни предмет према програму образовног профила															2			60					2			60			**120**				**120**
Укупно А1+А2+Б		**28**	**4**		**952**	**136**		**90**	**29**	**3**		**1015**	**105**		**60**	**24**	**8**		**720**	**240**		**210**	**20**	**12**		**600**	**360**		**120**	**3287**	**841**		**480**	**4608**
Укупно А1+А2+Б		**32**			**1178**				**32**			**1180**				**32**			**1170**				**32**			**1080**			**4608**				

Напомена:*За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

САДРЖАЈ

А 1 – ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ

- Српски језик и књижевност **5**
- Мађарски језик и књижевност **8**
- Српски језик као нематерњи **16**
- Страни језик - енглески језик **19**
- Страни језик - немачки језик **20**
- Физичко васпитање **22**
- Математика **23**
- Рачунарство и информатика **25**
- Историја **27**
- Физика **37**
- Географија **40**
- Хемија **43**
- Биологија **46**

А 2 – ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ

- Латински језик **50**

Б - ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

- Грађанско васпитање **54**

А 1 – ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Медицинска сестра – техничар		**НАЗИВ ПРЕДМЕТА:** Српски језик и књижевност		
Разред: први	**Годишњи фонд часова:** 102		**Недељни фонд часова:** 3	
Циљ предмета (из Сл. гласника): Циљ учења Српског језика и књижевности је унапређивање језичке и функционалне писмености; стицање и неговање језичке и књижевне културе; оспособљавање за тумачење и вредновање књижевних дела; афирмисање и прихватање вредности хуманистичког образовања и васпитања ученика; развијање личног, националног и културног идентитета, љубави према матерњем језику, традицији и култури српског народа и других народа и етничких заједница.				
Наставна област/тема/модул	**Број часова по областима**	**Исходи**	**Садржај по областима/ темама/модулма**	**Међупредметне компетенције**
Књижевност:	50	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
Читање и проучавање књижевности		- објасни појам и функцију књижевности као уметности и однос књижевности и других уметности - наведе главне мотиве, тематику, ликове и основне стилске одлике репрезентативних књижевних дела именује ауторе и дела из обавезног школског програма - објасни разлику између ауторске и народне књижевности - именује особености књижевне епохе - наведе имена аутора , називе одређебих дела и разврстава их према књижевним епохама - повеже знања из историје, историје уметности са књижевним стваралаштвом епоха о којима учи	- Књижевно дело као естетски предмет - структура књижевног дела, примање и деловање књижевног дела на читаоца. - Читање и тумачење књижевних дела уз тумачење жанра, књижевне епохе и културне традиције. - Примарни и секундарни извори за проучавање књижевног дела.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Естетичка компетенција Дигитална компетенција Сарадња
Књижевни родови и врсте		- познаје књижевне родове и врсте и разликује њихове основне одлике - износи своје утиске и запажања о књижевном делу, тумачи његове битне чиниоце и вреднује га развијајући читалачку компетенцију	- Народна лирска песма „Сунце се дјевојком жени“ - Уметничка лирска песма: Десанка Максимовић, песма по избору / Јован Дучић „Звезде“ - Епска народна песма „Комади од различнијех косовскијех пјесама“ - Приповетка: Лаза Лазаревић „Први пут с оцем на јутрење“ / Антон Павлович Чехов „Туга“ - Роман: Милован Витезовић „Лајање на звезде“	

			- Драма као књижевни род – основне одлике	
Књижевност старог века		- повеже мит са књижевним делом - објасни универзалне поруке књижевности старог века на примерима дела различитих жанрова	- Еп о Гилгамешу (у целини или одломак, 8. плоча) - Митови: о Едипу, о Троји, Парисов суд, Одисеј и Пенелопа, Ахил, о Сизифу, Прометеју - Хомер „Илијада“ (одломак, 6, певање) - Софокле „Антигона“ - Стари и Нови завет (текстови по избору)	
Средњовековна књижевност		- објасни карактеристике средњовековних жанрова (житије, похвала, слово, јеванђеље...) - објасни значај средњовековне књижевности за српску културу	- Свети Сава „Житије светог Симеона“ (одломак) - Јефимија „Похвала кнезу Лазару“ - Деспот Стефан Лазаревић „Слово љубве“	
Народна књижевност		- - уочи одлике усмене књижевности речи и класификује народну књижевност - процењује етичке вредности изнете у делима народне књижевности	- Лирска народна поезија, избор - Епске народне песме „Бановић Страхиња“ и „Диоба Јакшића“ - Лирско - епска народна песма „Хасанагиница“ - Народна бајка „Златна јабука и девет пауница“	
Хуманизам и ренесанса		- објасни значење појмова хуманизам и ренесанса - упореди вредности средњег века са вредностима хуманизма и ренесансе	- Франческо Петрарка „Канцонијер“ (избор сонета) - Ђовани Бокачо „Декамерон“ (приповетка по избору) - Данте Алигијери „Пакао“ (приказ дела, одломак) - Вилијам Шекспир „Ромео и Јулија“ (одломак) - Сервантес „Дон Кихот“ (одломак) - Марин Држић „Дундо Мароје“ (корелација са позориштем)	
Изборни део		- прошири знања о књижевности и активно се укључи у наставну интерпретацију уз помоћ задатака за истраживачко читање	- Теодосије „Житије Светог Саве“, одломак „Бег у Свету Гору“ - Данило Киш „Рани јади“ Н.Х. Клајнбаум, Друштво мртвих	

			песника / филм Питера Вира - Друштво мртвих песника	
Језик:	32			
Општи појмови о језику		- разуме језик као систем и разликује његове функције	- Стицање основних знања о језику као друштвеној појави и језику као систему знакова.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација
Историја књижевних језика код Срба		- препозна особине књижевних језика пре реформе Вука Караџића	- Црноризац Храбар „Слово о писменима“ -Запис Глигорија дијака у Мирослављевом јеванђељу	Естетичка компетенција Дигитална компетенција Сарадња
Раслојавање језика		- препозна основне одлике дијалеката српског језика и повезати са одговарајућим књижевним делима и / или филмским остварењима	- Драгослав Михајловић „Петријин венац“ (филм и књига) - Екавски и ијекавски изговор као равноправни изговори српског књижевног језика.	
Фонетика са морфологијом		- разликује глас, фонему и графему - класификује гласове према основним критеријумима - одреди границу слога у типичним случајевима - препозна гласовне алтернације и примени нормативна решења у вези са њима	- Поређење описа артикулације гласова у српском језику са изговором гласова у страном језику познатом ученицима - Примена нормативних решења у вези са артикулацијом гласова.	
Прозодија		- примени основна правила акценатске норме	- Потпуније усвајање књижевно - језичке норме на примерима књижевног и некњижевног говора.	
Језичка култура	20			
Правопис		- примени одговарајућа правописна правила	- Коришћење Правописа и правописних приручника; ћириличног и латиничног писма	Компетенција за целоживотно учење Рад са подацима и информацијама
Усмено и писано изражавање		- правилно попуни различите обрасце и формуларе - састави текст примењујући различите облике књижевноуметничког стила - правилно распореди грађу при писању састава - препозна и некњижевни акценат и облик речи у свакодневној комуникацији и у говору јунака у драмским уметничким формама, а потом га исправља у сопственом говору.	- Писање великог слова (писање устаљених атрибута и титула као делова имена, писање назива разних манифестација, грађевина, споменика, докумената, закона, уметничких дела и сл.) - Преношење речи у нови ред (разлике у односу на поделу речи на слогове)	Решавање проблема Сарадња Комуникација Дигитална компетенција Естетичка компетенција

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Медицинска сестра -техничар		**НАЗИВ ПРЕДМЕТА:** Мађарски језил и књижевност	
Разред: Први	**Годишњи фонд часова:** 102	**Недељни фонд часова:** 3	
Циљ предмета (из Сл. гласника): Унапређивање језичких компетенција и функционалне писмености; стицање и неговање језичке и књижевне културе; развијање способности да се тумаче и вреднују књижевна дела; афирмисање и прихватање вредности хуманистичког образовања и васпитања; развијање личног, националног и културног идентитета и љубави према матерњем језику, љубави према традицији и култури мађарског народа, као и других народа и етничких заједница.			

Наставна област/тема/модул	**Број часова по областима**	**Исходи**	**Садржај по областима/ темама/модулма**	**Међупредметне компетенције**
Nyelvi ismeretek – Általános ismeretek a nyelvről (Познавање језика - Опште знање језика)	4	– познаје језик као систем знакова, јасна му је веза између језика и размишљања, појам вербалне и невербалне комуникације, познаје факторе и функције процеса саопштавања (комуникације); – схвата да је језик променљив систем, познаје слојевитост језика, његову друштвену и регионалну рашчлањеност, појам норме, основна правила коришћења језика и основне принципе нашег правописа; – уме да нађе место мађарског језика међу језицима света, познаје појам типологије језика;	Знакови и системи знакова. Језик као систем знакова. Настанак језика. Језик као друштвена појава. Везе између језика и размишљања. Говор и језик. Појам писмености, настанак писма. Граничне науке лингвистике и интердисциплинарни контексти. Разноврсност језика, типологије језика. Језик – матерњи језик – страни језик. Место мађарског језика међу језицима света.	компетенција за целоживотно учење комуникација сарадња естетичка компетенција
Irodalmi ismeretek – Az irodalom létformája (Познавање књижевности - Облик постојања књижевности)	8	– ствара слику о књижевности као облику постојања и уметности; – разуме место и улогу књижевности у култури и у систему уметности; – усваја основне појмове науке о књижевности, херменеутичке и рецептивно-естетске аспекте књижевности; – тумачи књижевност као мрежасто ткање, у систему уметничких и дисциплинарних дискурса; – познаје појмове из теорије епоха и жанрова књижевности;	Сликовност и књижевност у мрежи уметности. Књижевност у дигиталној доби. Ново читање. Путеви размишљања о књижевности: нпр. Стратегије читања на основу конкретног материјала за пример који се везује за струку / стручни смер (новела, лирски жанрови; везе са филмом и видеом, музика, позориште, ликовна уметност и књижевност, светска мрежа). Истраживање мотива.	компетенција за целоживотно учење комуникација естетичка компетенција дигитална компетенција сарадња
Irodalmi ismeretek –	11	– познаје појаву митологије, митова, митског	**Митско схватање света:** нпр.	компетенција за

Az ókori irodalmi kultúra egyetemes érvényű hatásrendszere (Познавање књижевности - Универзално важење утицаја старовековне књижевне културе**)**		светоназора, митолошког система алузија и наслеђивања традиција; – познаје појам и поступке критике мита; – познаје митолошке приче и препознаје их у историјату наслеђивања културних традиција; познаје старовековну књижевност као свеобухватни културно-историјски систем утицаја; – познаје значајне старовековне ствараоце и њихова дела; – познаје старовековне аспекте и појаве историје жанрова; – познаје старовековну метричку версификацију и њену улогу у нововековној књижевности; – тумачи значајне старовековне књижевне опусе из историјско-поетског аспекта и прати њихов накнадни живот; – препознаје системе веза, интертекстуалне релације, као и појаве наслеђивања;	Митско тумачење света старовековних људи. Појам архетипа. Митологија и религија. Митологија и уметности. Митологија и књижевност. Митови генезе (еп о Гилгамешу). **Митолошки трагови у мађарској књижевности и народној традицији:** нпр. Трагови древних веровања и културе. Шаман. Талтош (маг). Тотем. Дрво живота. Предања о пореклу. Песме магова и бајање. Култура Мађара приликом насељавања. Предања о насељавању. Хунор и Магор. Предање о белом коњу. Прича о Арпаду са леопардовим крзном. **Појам антиквитета.** Старовековне књижевности. Историјске епохе. **Еп/древни еп:** Појава приповедача. Ауторски еп. Национални еп. Пародија епа, комични еп. **Хомер: Илијада** (одломак): нпр. Спор око Хомера. Накнадни живот приче о Троји у уметностима и у књижевности. Топос путовања и пловидбе у књижевности (Аргонаути). Данашње „Одисеје“ (филске везе). Древни облик романа о путовању и авантури. Приче о Телемаху. Од Хомера до барокног епа (Миклош Зрињи: Szigeti veszedelem) **Античка грчка лирика, епика и драма**. **Софокле** и античка драма. Прича о **Овидију** (метафора Томија). Метаморфозе. Мотив преображаја почев од Овидија. **Библија.** Библијски мотиви у књижевности (нпр. Вавилонска кула, прелазак преко Црвеног мора, Јосиф и његова браћа, Каин и	целоживотно учење комуникација естетичка компетенција сарадња

			Авељ, краљ Соломон, Јудита, Песма над песмама, проблематика апокалипсе). Нови завет: широки спектар прича, систем мотива и симбола, универзално значење и утицај.	
Nyelvi ismeretek – Kommunikáció és tömegkommunikáció (Познавање језика - Комуникација и масовна комуникација**)**	6	– познаје одлучујућа обележја текста, његову структуру, елементе граматичког и семантичког повезивања, типове текстова; – оријентише се у свету хипермедија, препознаје манипулативне облике саопштавања;	Појам процеса језичког саопштавања (комуникације). Фактори, функције, типови процеса саопштавања. Невербална комуникација. Карактеристике, утицај масовне комуникације. Медијски жанрови, жанрови штампе (вест, репортажа, интервју). Рекламе. Нова усменост: скајп, чет итд. Интертекстуалност на интернету. Типови текстова на интернету. Нови системи знакова: емотикони, матрице, GIF-еви, мемови итд. Комуникација и бонтон.	компетенција за целоживотно учење комуникација естетичка компетенција дигитална компетенција сарадња
Nyelvi ismeretek – Szövegtani és stilisztikai ismeretek (Познавање језика - Разумевање текста, стварање текста, казивање **текста)**	7	– уме да схвати текстове различитог типа; – главне критерије употребе језика и понашања у јавном говору и јавном наступу примењује током живог говора, гласног читања, верне репродукције меморитера, усменог предавања о задатој теми;	*Комуникацијско-реторичке вежбе*. Увежбавање типова обраћања (у писму, личној комуникацији), уграђивање облика учтивог понашања као што су успостављање контакта – одржавање контакта – закључивање контакта, захваљивање и други у ситуацијске игре и сцене. *Дискусија* о улози матерњег језика, шансама да се очува, о односу језика и идентитета. На пример: Мањински живот и култура матерњег језика. Исељавање и очување језика. Глобализација и национална култура, као и друга језичка, културна или друштвена питања која предложе ученици. Разговор можемо подстаћи постављањем питања и књижевним делима која мотивишу. На пример: Милан Фишт*: A magyarokhoz,*	компетенција за целоживотно учење комуникација естетичка компетенција дигитална компетенција сарадња

			Ференц Фехер*: Nyelv és varázs,* Ђерђ Фалуди*: Óda a magyar nyelvhez.* Шандор Кањади*: Noé bárkája felé,* Карољ Јобађ*: Fuldokló anyanyelvem,* Кристина Тот: *Vogymuk,* Ана Терек: *külFÖLD*, Ана Т. Сабо: *Származás*. Може се повести дебата о улози интернета: проток информација, формирање мишљења, утицај, малтретирање. Тема дискусије може бити улога музике, оцена музичких субкултура. Оно што се може рећи и неизрециво. Разбибрига или тема за размишљање? Као подлога за разговор могу послужити обраде књижевних дела, филмова, музичких дела. Дела бира наставник или ученици из наставног градива или на основу својих уметничких доживљаја, а као инспирација могу послужити и следећа дела: Денеш Ченгеи – Тамаш Чех: *Mélyrepülés*, песме Bagossy Brothers Company: *Úszom a Nap felé*, *Maradj így*; филмови *Bohém rapszódia*, *Ős* институција *zi szonáta* или *Амадеус* итд.	
Irodalmi ismeretek – A középkor és a reneszánsz szemléletmódja és irodalma (Познавање књижевности - Начин схватања и књижевност средњег века **и ренесансе)**	25	– стиче увид у средњевековну универзалну културу Европе, усваја знања о њој; – препознаје везе европске средњевековне књижевности: познаје дела црквене и световне књижевности; – поседује знање о свету средњевековне културе, његовим чиниоцима; о културним, уметничким и књижевним облицима постојања и појавама хришћанства;	**Средњи век као друштвено - историјска и књижевно - историјска епоха**. Разумевање света човека средњег века. Хришћанство. Црква (као здање). Црква (као институција). манастир. Црквена школа. Романика и готика. **Карактеристични жанрови средњег века**. „Свеуметничке карактеристике“. Истовремено постојање латинске и културе матерњег језика и утицаји. Псалме и певање. Из текстова Кармине Буране (музика Карла Орфа).	компетенција за целоживотно учење комуникација решавање проблема естетичка компетенција дигитална компетенција сарадња

		– има сазнања о књижевним искуствима религиозног схватања света; о црквеној књижевној култури; – познаје појам, појаве, жанрове, дела и ауторе црквене и световне књижевности; – познаје облике манастирске књижевности, односно витешку поезију; – познаје текстове, стиче искуства у тумачењу и анализи дела средњевековне европске и мађарске књижевности; – има увид у системе појмова и значења фрагментарних споменика почетака писмености, писмености и матерњег језика, књижевности кодекса, лирике трубадура и дворских песама, у процесе почетака и настанка књижевности на матерњем језику; – Мултикултуралност и интердисциплинарност; стекао је сазнања о међусобним везама језика; – стиче свест о значају система повезаности традиције и наслеђа у умесности и стваралаштву; – познаје духовност и уметничке изразе и смерове ренесансе; – стиче вештину и праксу самосталне интерпретације; – препознаје интердисциплинарне и интертекстуалне везе;	Признање као жанр. Избор из песама **Валтера фон дер Фогелвајдеа** (нови преводи Ласла Мартона). Витешка култура. **Средњевековна књижевност балада**. Франсоа Вијон. Преводи Вијона. **Хроника и легенда:** нпр. Жанр Опомена. Наше гесте и хронике. Легенде о Светом Стефану и Светом Имреу. Књижевност кодекса. Наши најпознатији кодекси. **Први текстови и књижевни споменици на мађарском језику.** Надгробна проповед и молитва. Плач Марије. Легенда о Светој Маргити. Мртвачки плес. **Средњевековни споменици регионалног простора**. Култ Араче; рад преводилаца Библије; Срем, Илок; метафора Барбарикума. **Поновно откривање античке традиције у време ренесансе.** Ренесансна архитектура. Ликовна уметност. Ренесансни идеал човека. **Духовни и друштвени покрети у ренесанси**. Хуманизам. Положај и улога науке у ренесансном тумачењу света. Жанрови ренесансе. **Данте Алигијери: Божанствена комедија** (одломци): нпр. појава Дантеа у европској и мађарској књижевности. Утицај ренесансног епа на настанак „драмског епа“. Ото Орбан: Dante-egyperces. Тема Дантеа у ликовној уметности. Прича Паола и Франческе. Нови превод Адама Надашдија. **Франческо Петрарка: Канцонијер.** Петраркин и	

			Шекспиров сонет. Сонет у мађарској књижевности. **Ђовани Бокачо: Декамерон**. Ренесансна претеча новеле. Оквирна приповетка. Новела и роман. **Сервантес: Дон Кихот.** Накнадни живот Дон Кихота. Филмске и позоришне везе. **Вилијам Шекспир**. Шекспирова појава. Шекспиров сонет. Шекспир и ренесансна драма. Култ Шекспира (Извор: „Другорођени од Бога“ – студије Петера Давидхазија). **Везе између европске и мађарске ренесансне културе:** нпр. Повезаност италијанске и мађарске културе. Приче и бајке о краљу Марији. (Матија у народном предању: Матија у народним причама и предањима. Истраживања Карољa Јунга и Јудит Рафаи.) Представе краља Матије у ликовној уметности. Ренесансна дворска култура и понашање. Библиотека краља Матије. Антонио Бонфини и Галеото Марцио. **Јанус Панонијус и његова поезија**. Жанрови Јануса Панонијуса. **Балинт Балаши:** нпр. Балаши и традиција трубадурске лирике. Балашијев опус. Балашијеви жанрови и врсте песама. Балашијева строфа. Циклус љубавних песама. Песме Јулији. Песме Целији. Накнадни живот Балашијеве поезије. Опроштајна песма у мађарској ренесансној поезији: Јанус Панонијус. Петер Борнемиса. Усмена поезија ренесансе. Песме цвећу. Хајдучке	

			песме. **Доба протестантске реформације, њене тезе и амблематичне личности:** нпр. Верски спорови и фабула. Гашпар Хелтаи. (Еразмо и појаве мађарског еразмизма, приче о Еразму. Петер Борменица. Алберт Молнар Сенци. Шебешћен Тиноди Лантош. Историјат настанка епске песме и приповедања на мађарском.)	
Nyelvi ismeretek – Hangtan (Познавање језика - Фонетика)	7	– познаје начин настанка говорних гласова, појам фонеме и графеме, разликује говор и језик, познаје систем сугласника и самогласника, моменте творбе, узајамне утицаје говорних гласова; – познаје одлучујућа обележја текста, његову структуру, елементе граматичког и семантичког повезивања, типове текстова;	Фонем и говорни глас. Појам и систем фонема, његова улога у разликовању значења. Закон система самогласника и хармонија самогласника. Узајамни утицаји сугласника. Мелодичност језика, његова описна улога. Страни изговор. Средства интонације: акценат, интонација, пауза. Слог речи.	компетенција за целоживотно учење комуникација естетичка компетенција сарадња
Nyelvi ismeretek – A magyar nyelv szinkrón és diakrón vizsgálata (Познавање језика – Синхроно и дијахроно проучавање мађарског језика)	4	– разликује појам синхроног и дијахроног приступа језику и уме да се оријентише међу раздобљима историје мађарског језика;	**Дијахроно проучавање мађарског језика.** Почеци писмености на мађарском језику. Појам сродности језика, породица угро-финских језика. Алтернативна сродства језика. Ровашко писмо. Језик као променљив систем: фрагментарни споменици почетака писмености, Надгробна проповед и молитва, Плач Марије (разна читања). Допринос епоха у историји језика. Ортологија и неологија у језику (Ференц Казинци и Габор Сарваш). Промене и постојаност у језику. Промене у вокабулару: нове речи у савременој употреби језика. **Синхроно проучавање мађарског језика. Варијанте језика.** Друштвено и регионално раслојавање језика: језик групе, дијалекти. Језик науке и стручни језици. Језичке норме. Коришћење	компетенција за целоживотно учење комуникација естетичка компетенција сарадња

			приручника, општих и специјалних стручних речника.	
Irodalmi ismeretek – A barokk (Познавање књижевности - Барок)	8	– познаје духовно-уметничке епохе, покрете и појаве епохе барока; – препознаје преклапања, везе и прожимања међу књижевним епохама и појавама; – препознаје и тумачи тропе и стилске фигуре у књижевним делима;	**Барокно разумевање света.** Барокни призор. Барокна форма и величина. Барокна архитектура, сликарство и вајарство. **Барокна рестаурација**: Реформација и контрареформација у књижевности. Проповеди Петера Пазмања. **Епохе барока**. Маниризам као почетак барока; рококо. **Келемен Микеш: Törökországi levelek**. Жанр писма. Микешеви европски примери. Прича о Ирене у *Törökországi levelek*.	компетенција за целоживотно учење комуникација естетичка компетенција сарадња
Kommunikációs kultúra (Комуникацијска култура)	22	– свесно користи правила правописа; – уме да схвати текстове различитог типа; – уме да користи библиотеку и приручнике, познаје правила прикупљања информација са интернета; – уме створити текст који одговара правилима правописа на традиционалан начин и помоћу рачунарског програма за редакцију текста;	**Правопис, правилан језик у пракси и коришћење база података.** *Правопис.* Основни принципи мађарског правописа. Правилна дужина самогласника и сугласника. Нови правилник правописа. *Правилан језик у пракси.* Појаве интерференције у мањинској употреби језика (утицаји српског и енглеског језика). Отклањање поремећаја у формулисању (понављање речи, малоречивост, опширност, логичка празнина). *Коришћење база података*. Увежбавање проналажења информација помоћу штампаних извора (речници, лексикони, правилник правописа) и електронским путем (електронски часописи, сајтови итд.). увежбавање традиционалних и електронских библиотека, корпуса, викија, онлајн речника. Ученици пишу четири писмена рада. Заједничка лектира:	компетенција за целоживотно учење комуникација естетичка компетенција сарадња

			• Софокле: *Електра* или *Антигона* • Сервантес: *Дон Кихот* (одломци) • Шекспир: *Ромео и Јулија*	

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: МЕДИЦИНСКА СЕСТРА-ТЕХНИЧАР	**НАЗИВ ПРЕДМЕТА: С**рпски као нематерњи језик	
Разред: I	**Годишњи фонд часова:** 68	**Недељни фонд часова:** 2

Циљ предмета (из Сл. гласника): Циљ учења српског као нематерњег језика јесте оспособљавање ученика да се служи српским језиком у усменој и писаној комуникацији ради каснијег успешног укључивања у живот заједнице и остваривања грађанских права и дужности, као и упознавање српске културне баштине и развијање интеркултуралности као и темељне вредности демократског друштва.

Наставна област/тема/модул	Број часова по областима	Исходи	Садржај по областима/ темама/модулима	Међупредметне компетенције
Језик	27	– разуме и користи предвиђени лексички фонд; – користи граматичку материју усвајану у претходним разредима; – разуме исказе у којима се употребљава презент за будућност и прошлост; – разуме значај разликовања глаголског вида у типичним случајевима у реченици;	Око 100 нових пунозначних и помоћних речи укључујући и основне појмове из школских предмета; Граматички садржаји из основне школе (понављање и увежбавање на познатој и новој лексици); Презент, перфекат, футур I, императив – систематизација глаголских облика; презент за означавање прошле и будуће радње; Глаголски вид – разликовање свршених и несвршених глагола (разликовање именоване од обављене радње), творба перфективних глагола (најфреквентнији префикси);	Компетенција за целоживотно учење, естетска компетенција, дигитална компетенција
		– користи најфреквентније префиксе за творбу перфективних глагола; – правилно употребљава несистемску множину именица; – употребљава у реченици фреквентне именице женског рода на сугласник; – користи различите синтаксичке структуре с дативом у функцији логичког субјекта; – употребљава вокатив; – саставља изричне реченице у функцији	Именице које имају неправилну множину (*брат*, *дете*; проширење основе, гласовне промене у номинативу множине); Именице женског рода на сугласник; Датив у функцији логичког субјекта; Вокатив;	

		објекта; – користи директни и индиректни говор; – уочава наглашен слог у вишесложној речи;	Изрична реченица у функцији објекта, индиректни и директни говор	
Књижевност	12	– формулише краће одговоре на једноставна питања о прочитаном књижевноуметничком тексту; – уочава мелодију стиха и речи којесе римују; – одреди тему, главни догађај, ликове и уочи односе међу њима; – разликује приповедање у првом и трећем лицу; – драматизује одломак прозног текста у кратким дијалозима; – разликује текст народне од текста ауторске књижевности; – укратко образложи зашто му се неко књижевно дело допада или не.	**Оригинални текстови:** Кратке фолклорне форме – избор Народна прича: „Ерo и кадија” Народна анегдота: „Карађорђе и Доситеј” Ђура Јакшић: „На Липару” (одломак) Ј. Ј. Змај: „О, погледај звезде јасне” („Ђулићи”) Бранислав Нушић: „Кирија” (одломак) Мирослав Антић: „Мали час ботанике” Иво Андрић „Књига” (одломак) Данило Киш: „Рани јади” (одломак „Улица дивљих кестенова")	Компетенција за целоживотно учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, естетска компетенција, дигитална компетенција
			Градимир Стојковић: „Хајдук у Београду” (одломци по избору) Горан Петровић: „Породичне сторије” (одломак) **Конструисани текстови о:** Светом Сави Деспоту Стефану Лазаревићу Доситеју Обрадовићу Ксенији Атанасијевић Николи Тесли Јосифу Панчићу Музејима ВукаКараџића и Доситеја Обрадовића Народној балади „Женидба Милића Барјактара” **У средњим стручним школама наставници треба додатно да изаберу текстове на српском језику са стручном терминологијом.**	

			Наставник бира 7 оргиналних и 3 конструисана текста.	
Језичка култура	29	– разуме суштину јасно изговореног текста о стварима, особама и активностима из свакодневног живота; – учествује у свакодневној комуникацији користећи кратке, једноставне реченице; – исказује своје намере и планове укратко их образлажући; издаје једноставне налоге; – преноси једноставне информације добијене од других особа; – чита и већим делом разуме краће стручне текстове из области свог интересовања; – пише кратке континуиране текстове на задату тему у складу са ортографском нормом (ћирилицом или латиницом).	**I. Личнопредстављање:** основне информације о себи – узраст, место становања, средња школа коју похађа **II. Породица и људи у окружењу:** подаци о члановима породице и пријатељима **III. Живот у кући:** опис животног простора (кућа/стан) **IV. Храна и пиће:** навике у исхрани **V. Одећа и обућа:** одећа и обућа за различите прилике; материјали од којих се прави одећа и обућа **VI. Здравље:** болести и лечење	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, сарадња, естетска компетенција, дигитална компетенција
			VII. Образовање: нови наставни предмети, учење и оцењивање, професори **VII. Природа:** жива и нежива природа у окружењу; сналажење у простору **VIII. Спорт и игре:** тимски и индивидуални спортови, познати спортисти **IX. Куповина:** куповина и начини плаћања **X. Насеља, саобраћај и јавни објекти:** градски и међуградски превоз **XI. Култура, уметност, медији:** значајни догађаји и личности из културне прошлости; врсте медија и медијски садржаји; интернет и друштвене мреже **XII. Комуникативни модели:** представљање и упознавање; захваљивање; честитање, извињење; исказивање расположења / нерасположења; предлагање; прихватање/	

			неприхватање предлога	
		Обавезан је један писмени задатак у току школске године (у другом полугодишту).		

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Медицинска сестра-техничар	**НАЗИВ ПРЕДМЕТА:** Енглески језик	
Разред: први	**Годишњи фонд часова:** 68	**Недељни фонд часова:** 2

Циљ предмета (из Сл. гласника): Циљ учења Страног језика је да ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и унапређивањем стратегија учења страног језика развије комуникативну компетенцију, оспособи се за писмену и усмену комуникацију, интеркултурално разумевање и професионални развој.

Наставна област/тема/модул	Број часова по областима	Исходи	Садржај по областима/ темама/модулма	Међупредметне компетенције
Уводни час	1	Упознавање ученика с наставним планом и програмом и начином рада, шта они могу да очекују у новој школи и шта се од њих очекује	План и програм и начин рада у првом разреду средње медицинске школе	Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Рад с подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Сарадња, Одговоран однос према здрављу, Одговоран однос према околини, Естетичка компетенција, Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
Садашње време	20	Ученици ће бити у стању да причају, слушају, читају и пишу о свакодневној рутини, својој и своје породице, о чињеничном стању, о привременим активностима и о тренутним активностима. Притом ће обрађивати и теме као што су комуникација, животни стилови, школовање...	Свакодневни живот, ја и моја породица, школа, хобији, слободно време, разонода...	Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Дигитална компетенција, Сарадња, Одговоран однос према здрављу, Одговоран однос према околини, Естетичка компетенција
Прошло време	24	Ученици ће бити у стању да причају, слушају, читају и пишу о догађајима који су се одиграли у прошлости. Притом ће обрађивати и теме као што су хероји, важне личности, историјски и други прошли догађаји...	Живот у прошлости, историјски догађаји, догађаји у прошлости, моја и прошлост моје породице...	Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Рад с подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Сарадња, Одговоран однос према околини, Естетичка компетенција
Придеви	6	Ученици ће бити у стању да причају, слушају, читају и пишу о поређењу ствари, људи, животних стилова... Притом ће обрађивати и	Описивање личности и ствари које нас окружују: ја, породица, пријатељи, моја соба, кућа, школа...	Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Сарадња,

		теме као што су породица, спорт, изазови...		Одговоран однос према здрављу, Одговоран однос према околини, Естетичка компетенција
Будуће време	6	Ученици ће бити у стању да причају, слушају, читају и пишу о будућности (изражавању очекивања, предвиђања, обећања, намера, договора)	Планови и очекивања за будућност, предвиђања, намере...	Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Сарадња, Одговоран однос према здрављу, Одговоран однос према околини
Стручне теме	11	Ученици ће бити у стању да причају, слушају, читају и пишу о деловима тела, унутрашњим органима, већим костима, телесним течностима и предметима који се уче у медицинској школи	Људско тело, предмети у медицинској школи	Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Рад с подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Сарадња, Одговоран однос према здрављу, Одговоран однос према околини

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Медицинска сестра-техничар		**НАЗИВ ПРЕДМЕТА:** Немачки језик		
Разред: први	**Годишњи фонд часова:** 68		**Недељни фонд часова:** 2	
Циљ предмета (из Сл. гласника): Циљ учења Страног језика је да ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и унапређивањем стратегија учења страног језика развије комуникативну компетенцију, оспособи се за писмену и усмену комуникацију, интеркултурално разумевање и професионални развој.				
Наставна област/тема/модул	**Број часова по областима**	**Исходи**	**Садржај по областима/ темама/модулма**	**Међупредметне компетенције**
Уводни час	1	Упознавање ученика с наставним планом и програмом и начином рада, шта они могу да очекују у новој школи и шта се од њих очекује	План и програм и начин рада у првом разреду средње медицинске школе	Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Рад с подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Сарадња, Одговоран однос према здрављу, Одговоран однос према околини, Естетичка компетенција, Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
Садашње време	20	Ученици ће бити у стању да причају, слушају, читају и пишу о свакодневној рутини, својој и своје породице, о чињеничном стању, о привременим активностима и о тренутним	Свакодневни живот, ја и моја породица, школа, хобији, слободно време, разонода...	Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Дигитална компетенција, Сарадња, Одговоран однос

		активностима. Притом ће обрађивати и теме као што су комуникација, животни стилови, сналажење у граду...		према здрављу, Одговоран однос према околини, Естетичка компетенција
Прошло време	24	Ученици ће бити у стању да причају, слушају, читају и пишу о догађајима који су се одиграли у прошлости.	Живот у прошлости, историјски догађаји, догађаји у прошлости, моја и прошлост моје породице...	Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Рад с подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Сарадња, Одговоран однос према околини, Естетичка компетенција
Придеви	6	Ученици ће бити у стању да причају, слушају, читају и пишу о описивању ствари, људи, животних стилова...	Описивање личности и ствари које нас окружују: ја, породица, пријатељи, моја соба, кућа, школа...	Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Сарадња, Одговоран однос према здрављу, Одговоран однос према околини, Естетичка компетенција
Наредбе и молбе	6	Ученици ће бити у стању да формулишу, слушају, читају и пишу о наредбама и молбама	Планови и очекивања за будућност, предвиђања, намере...	Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Сарадња, Одговоран однос према здрављу, Одговоран однос према околини
Стручне теме	11	Ученици ће бити у стању да причају, слушају, читају и пишу о деловима тела, медицинским занимањима, предметима који се налазе у болници	Људско тело, предмети у медицинској школи	Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Рад с подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Сарадња, Одговоран однос према здрављу, Одговоран однос према околини

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Медицинскасестра- техничар		**НАЗИВ ПРЕДМЕТА:** Физичко васпитање		
Разред: први	**Годишњи фонд часова:** 66		**Недељни фонд часова:** 2	
Циљ предмета (из Сл. гласника): Циљ учења предмета Физичко васпитање је да ученик континуирано развија знања, физичке способности и моторичке вештине у складу са вредностима физичког вежбања, потребама за очување и унапређивање здравља и даљег професионалног развоја.				
Наставна област/тема/модул	**Број часова по областима**	**Исходи**	**Садржај по областима/ темама/модулма**	**Међупредметне компетенције**
Циљ и задаци физичког васпитања	2	По завршетку теме ученик ће : - знати да препозна везу између физичке активности и здравља	- Упознавање ученика са наставним планом и програмом - Упознавање са циљевима и задацима физичког васпитања	Одговоран однос према здрављу
атлетика, техника трчања на средње и дуге стазе	11	- знати да демонстрира вежбе и технику трчања на средње и дуге стазе - знати да кратко опише основне карактеристике трчања на дуге стазе - знати да демонстрира технику трчања на средње стазе	- Техника трчања на средње и дуге стазе - Интервално трчање - Пробно мерење - Мерење на 800 м - Усавршавање технике - Трчање на 400 м	Одговоран однос према здрављу
спринтерско трчање	4	- знати да примени и изводи адекватне вежбе за развој експлозивне снаге и брзине - знати да објасни технику ниског старта	- Ниски старт и прогресија - Вежбе убрзања - Техника спринта	Одговоран однос према здрављу
скокови	3	- знати да примени и изводи адекватне вежбе за развој експлозивне снаге и брзине	- Скок у даљ, из места - Скок у вис	Одговоран однос према здрављу
спортска гимнастика, вежбе на тлу	15	- знати да изводи вежбе за развој и усавршавање моторичких способности: снаге, брзине, издржљивости, гипкости, спретности и окретности - знати да демонстрира технике гимнастике - знати да објасни да покрет и кретање има своју ететску компоненту - уживати у извођењу покрета и кретања	- Вежбе за растезање и естетско обликовање тела - Вежбе на тлу, основни елементи - Колут напред - Колут назад - Колут напред разножно - Премет странце - Вага чеона - Став о шакама - Утврђивање - Обавезни састав	Одговоран однос према здрављу, естетичка компетенција
плес и ритмика	3	- знати да игра један народни и један друштвени народни плес	- Народно коло "Моравац" - Енглески валцер	Одговоран однос према здрављу, естетичка компетенција
греда	8	- знати да изводи вежбе за развој и усавршавање моторичких способности: издржљивости, гипкости, спретности и	- Наскок - Ходања, млин - Окрети	Одговоран однос према здрављу, естетичка компетенција

		окретности - знати да објасни да покрет и кретање има своју ететску компоненту - уживати у извођењу покрета и кретања	- Вага, скок са променом - Саскок - Обавезна вежба	
спортска игра (одбојка) и активности по избору ученика	20	- знати да изводи вежбе за развој брзине, спретности и окретности - знати да демонстрира технику спортске игре - кратко опише основне карактеристике и правила спортске игре	- Став и кретање у одбојци - Одбијање лопте прстима - Одбијање лопте чекићем - Смечирање - Сервис - Пријем сервиса - Правила игре - Основе стоног тениса	комуникација; сарадња, решавање проблема

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Медицинска сестра-техничар		**НАЗИВ ПРЕДМЕТА:** Математика
Разред: први	**Годишњи фонд часова:** 68 часова (од тога 2 за реализацију и анализу иницијалног тестирања и 8 за реализацију и исправак четири писмена задатка)	**Недељни фонд часова:** 2 часа

Циљ предмета (из Сл. гласника):
Циљ учења Математике је да ученик, усвајајући математичке концепте, знања, вештине и основе дедуктивног закључивања, развије апстрактно и критичко мишљење, способност комуникације математичким језиком и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота и струке, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Наставна област/тема/модул	**Број часова по областима**	**Исходи** По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	**Садржај по областима/ темама/модулма**	**Међупредметне компетенције**
Логика и скупови	6	– користи логичке и скуповне операције; – користи функције и њихова својства;	- Основне логичке и скуповне операције. - Важнији закони закључивања. - Функције(1-1 и НА пресликавање, инверзна и сложена функција-примери на линеарним функцијама)	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, сарадња
Реални бројеви	6	– користи, приказује на бројевној правој и пореди природне, целе, рационалне и реалне бројеве; – преведе рационалне бројеве из једног записа у други; – на основу једноставнијег реалног проблема састави и израчуна вредност бројевног израза (са или без калкулатора);	- Преглед различитих врста бројева (природни, цели, рационални, реални), операције и њихова својства. - Апсолутна вредност реалног броја. - Приближна вредност реалних бројева, правила заокругљивања.	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, сарадња, предузимљивост и оријентација ка

		– одреди апсолутну вредност реалног броја; – заокругли број на одређени број децимала; – одреди границу апсолутне и релативне грешке	- Апсолутна и релативна грешка.	предузетништву
Пропорционалност	6	– примени пропорцију и процентни рачун у реалном контексту; – примени прост каматни рачун у једноставним реалним ситуацијама;	- Размера и пропорција, пропорционалност величина (директна и обрнута), - примене (сразмерни рачун и рачун поделе) - Процентни рачун	
Геометрија	12	– разликује узајамне положаје тачака и правих у равни; – примени својства троуглова, четвороуглова и кругова, укључујући и примену у реалном контексту; – примени Талесову теорему;	- Геометријски појмови и везе између њих. - Троугао и значајне тачке. - Четвороугао. - Кружница и круг. - Талесова теорема.	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, естетичка компетенција
Рационални алгебарски изрази	12	- сабира, одузима и множи полиноме - примени дистрибутивни закон множења према сабирању и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата, збир и разлику кубова при трансформацији полинома - растави полином на чиниоце - одреди НЗД и НЗС полинома – трансформише целе и рационалне алгебарске изразе;	- Полиноми, сабирање, одузимање и множење - Растављање полинома на чиниоце. - Појам дељивости полинома-без поступка дељења. - НЗС и НЗД полинома. - Операције са рационалним алгебарским изразима.	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, решавање проблема, сарадња
Линеарне једначине, неједначине и системи линеарних једначина	10	– реши линеарне једначине, неједначине и системе линеарних једначина са две непознате; – графички представи линеарну функцију и анализира њен график; – реши проблем који се своди на линеарну једначину или систем линеарних једначина;	- Линеарне једначине (разматрати једначине са непознатом у имениоцу и једноставније једначине са апсолутном вредношћу - Линеарне неједначине - Линеарна функција и график - Системи линеарних једначина са две непознате - Примене у реалној ситуацији	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, сарадња, предузимљивост и оријентација ка предузетништву
Тригонометрија правоуглог троугла	6	– одреди вредности тригонометријских функција углова од 30°, 45° и 60°; – примени основне тригонометријске идентичности при одређивању вредности тригонометријских функција оштрог угла ако је позната вредност једне од њих; – примени тригонометрију правоуглог троугла у реалним ситуацијама уз коришћење калкулатора	- Тригонометријске функције оштрог угла. - Основне тригонометријске идентичности. - Решавање правоуглог троугла.	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, решавање проблема, сарадња

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Медицинска сестра - техничар		**НАЗИВ ПРЕДМЕТА:** Рачунарство и информатика
Разред: први	**Годишњи фонд часова:** 68	**Разред:** први

Циљ предмета (из Сл. гласника): Циљ учења предмета Рачунарства и информатике је да ученик, усвајајући информатичке концепте, знања и вештине, формира вредносне ставове и развије апстрактно и критичко мишљење, способност ефективног коришћења технологије на рационалан, етичан и безбедан начин и примени стечена знања и вештине у решавању проблема из свакодневног живота, даљем школовању и раду.

Наставна област / тема/ модул	**Број часова по областима**	**Исходи**	**Садржај по областима / темама / модулма**	**Међупредметне компетенције**
Рачунарство	18	– објасни улогу ИКТ у свакодневном животу; – наведе актуелне области рачунарства и проблеме који они решавају; – разуме изазове коришћења и користи савремене технологије на одговоран и безбедан начин; – објасни начин дигиталног записа података и бинарног записа природних бројева; – процени количину меморије коју заузимају различите врсте података; – опише разлику између хардвера и софтвера; – наведе хардверске компоненте дигиталних уређаја, улогу у систему и карактеристике; – објасни шта је системски софтвер; – објасни која је улога оперативног система; – познаје основне типове апликативног софтвера; – разликује појмове и типове лиценци софтвера и садржаја који се деле;	- ИКТ у свакодневном окружењу. - Области рачунарства (софтверско и хардверско инжењерство, вештачка интелигенција, информациони системи, рачунарска графика, ...). - Дигитални рачунари и дигитални запис података. - Начини приказивања / података и дигиталног записа. - Хардверске и софтверске компоненте рачунарског система. - Системски и апликативни софтвер. - Улога и компоненте оперативних система. - Типови апликативног софтвера. - Ауторска права и лиценце	Дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама
Дигитални уређаји и интернет	10	– разликује елементе графичког корисничког интерфејса; – прилагоди радно окружење кроз основна подешавања; – инсталира и деинсталира корисничке програме; – објасни начине прикључивања и подешавања спољашњих уређаја (штампача, скенера, пројектора, ...); – приступа интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај; – организује датотеке на локалном и дељеном складишту;	- Елементи графичко-корисничког интерфејса и интеракција са њима. - Подешавања оперативн.система. - Инсталирање и уклањање апликативних програма, драјвера... - Средства и методе заштите рачунара и информација. - Рад са документима и датотекама. - Глобална мрежа (интернет) и сервиси интернета. - Чување, организовање и дељење докумената „у облаку” коришћењем различитих сервиса. - Лепо понашање, право и етика на	Дигитална компетенција, комуникација,

		– класификује информације са интернета и процењује њихов квалитет и поузданост;	интернету. - Безбедност и приватност на интернету.	
Креирање дигиталних садржаја	22	– користи сервисе интернета који одговарају његовом стручном усмерењу; – спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на интернету; – ефикасно и тачно уноси и уређује неформатиран текст, поштујући правила језичког и дигиталног правописа; – користи функционалности намењене сарадничком раду; – примени основне и напредније елементе форматирања и структуирања текста; – примени параметре стилизовања текста на нивоу карактера, параграфа и страница; – користи, креира и одржава именоване стилове и табелу садржаја документа; – припреми документ за штампу и штампа га; – креира растерску и векторску слику– користи алате за уређивање и трансформацију слике; – оптимизује слику за приказ на различитим медијима и чува је у одговарајућем формату; – користи алат за уређивање аудио и видео-записа; – у складу са правилима за израду добре презентације креира, уређује и приказује слајд презентације; – креира једноставни веб-сајт на основу готових веб решења;	- Унос текста и његово уређивање на локалном рачунару и у облаку, кроз различите сервисе. - Дељење докумената у облаку. Сарадnички рад на изради текстуалног документа (и у облаку и коришћењем опције праћења промена). - Форматирање, обликовање текста - Посебни елементи у тексту (листе, табеле, слике, математичке формуле, ...). - Коришћење готових и израда нових стилова, генерисање садржаја. - Припрема за штампу и штампање докумената. - Рад у програму за растерску графику. - Рад у програму за векторску графику. - Формати записа слике (компресија са губитком, компресија без губитка). - Рад у програму за снимање и обраду аудио и видео-записа. - Креирање слајд-презентације. - Готова веб дизајн решења.	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња
Програми за табела. прорачун	18	– креира и форматира табелу са подацима одговарајућег типа; – креира формуле за израчунавање статистика уз коришћење уграђених функција; – користи апсолутно и релативно адресирање; – сортира и филтрира податке по задатом критеријуму; – креира изведене (пивот) табеле; – представи визуелно податке на одговарајући начин; – протумачи резултате анализе података и изведе закључке;	- Креирање и форматирање табеле уз унос различитих типова података (нумеричких, текстуалних, датум, време....). - Примена формула и уграђених функција за рачунавање статистика - Копирање формула уз коришћење апсолутног и релативног адресирања. - Сортирање и филтрирање података - Условно форматирање табела. - Изведене (пивот) табеле.	Дигитална компетенција, решавање проблема

		– припреми табеле за штампу и одштампа их.	- Визуализација података. - Тумачење и презентовање резултата обраде и анализе података - Припрема табеле за штампу.	

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Медицинска сестра - техничар		**НАЗИВ ПРЕДМЕТА:** Историја
Разред: први	**Годишњи фонд часова:** 68	**Недељни фонд часова:** 2

Циљ предмета (из Сл. гласника): Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, поштовању људских права и културних различитости, друштву и држави у којој живи.

Наставна област/тема/модул	Број часова по областима	Исходи	Садржај по областима/ темама/модулма	Међупредметне компетенције
Историја као процес, наука и наставни предмет	5	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да – у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове; – користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости; – анализира узрочно-последичне везе и идентификује их на конкретним примерима; – анализира историјске догађаје , појаве на основу визуелних, аудио-визуелних извора и статистички-табеларно обрађених података; – примењује основну методологију у елементарном историјском истраживању и резултате презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику; – критички процењује сазнајну вредност и веродостојност усмених сведочанстава, као и писаних, визуелних, аудио-визуелних и електронских историјских извора; – анализира, на основу одабраних историјских извора и литературе, различита тумачења истог историјског догађаја или појаве; – користи сазнања из других научних области, ради потпунијег сагледавања историјских појава и процеса; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – доведе у везу личности, догађаје, појаве и процесе са одговарајућим историјским	Историја као прошлост, као знање о прошлости и као поучавање о прошлости. Помоћне историјске науке. Хронологија и историјски извори Главне одлике праисторије и њени остаци у Србији – Лепенски вир, Старчево, Винча.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Сарадња
Антички период на територији Србије	3		Племена на територији данашње Србије у античком периоду. Простор данашње Србије под римском влашћу. Најзначајнија налазишта на територији Србије – Сирмијум, Сингидунум, Виминацијум, Феликс Ромулијана, Наисус, Јустинијана Прима.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Сарадња
Срби и њихово окружење у средњем веку	15		Политичко-историјски оквир, државни и друштвени поредак (узроци и правци сеобе Словена, Јужни Словени према староседеоцима и суседима на Балканском полуострву, насељавање Бугара и Мађара и настанак њихових држава; Срби од VII до XII века – досељавање Срба и Хрвата, српске земље, Србија између Византије и Бугарске, успон Дукље; Србија у XII и почетком XIII века – Рашка између Византије и Угарске, Стефан Немања, Стефан	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Сарадња

		периодом; – процени значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – препозна предрасуде, стереотипе, пропаганду и друге врсте манипулација прошлошћу на конкретним примерима; – наведе и лоцира најважније праисторијске и античке локалитете у Србији; – наведе типове државних уређења српских и суседних држава у периоду средњег века и издвоји њихове специфичности; – наведе типове државних уређења у периоду новог века на простору насељеном Србима и издвоји њихове специфичности; – анализира и пореди положај припадника различитих друштвених слојева и група у прошлости; – анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у различитим историјским периодима; – идентификује демографске, социјалне и културолошке промене у периоду од почетка 19. до краја 20. века на простору насељеном Србима; – пореди карактеристике српских држава и других држава у којима је српски народ живео у 19. и 20. веку; – анализира положај српског народа у различитим државама у периоду од краја 18. до краја 20. века; – изведе закључак о значају уставности за развој модерног политичког система; – идентификује основне елементе и одлике привреде у различитим историјским периодима; – препознаје присуство и процењује важност тековина старог, средњег и новог века у савременом свету; – анализира утицај међународних односа на положај српског народа; – препознаје међусобну повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје; – идентификује најважније одлике српске	Првовенчани, аутокефалност српске цркве – Свети Сава; успон српске државе у XIII и почетком XIV века и Византија Палеолога – Урош I, Милутин, Стефан Дечански и битка код Велбужда; освајања Стефана Душана, успостављање патријаршије и проглашење царства, уређење државе, друштвени слојеви и односи, слабљење царства у време цара Уроша; постанак и развој средњовековне босанске државе; Турци Османлије и њихова освајања на Балкану, битка на Марици; Моравска Србија и њена улога у борби против Османлија – кнез Лазар, бој на Косову; држава српских деспота и околне земље – Стефан Лазаревић и Ђурађ Бранковић, пад Цариграда и пропаст Византије, пад Смедерева, сеобе Срба у Угарску, слабљење и пад Босне, Зета за време Балшића и Црнојевића). Религија и култура (покрштавање Срба и других Јужних Словена, мисија Ћирила и Методија и њихових ученика, језик и писмо, Мирослављево јеванђеље, књижевност – Свети Сава, Доментијан, Теодосије, монахиња Јефимија; најзначајније задужбине, хералдика, правни споменици – Номоканон/Законоправило Светог Саве, Душанов законик, Рударски закон деспота Стефана Лазаревића). Привреда и свакодневни живот (основне одлике привреде у српским земљама у средњем веку, развој рударства, значај Дубровника у привредном животу српских	

		државности у средњем и новом веку; – изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима, на основу датих примера; – покаже на карти места одигравања историјских догађаја; – објасни историјске појаве и процесе, користећи историјску карту; – покаже и објасни на историјској карти промене граница српске државе; – уочава историјске промене, поређењем савремене политичке карте Балканског полуострва са историјским картама; – идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у историјском и савременом контексту;	земаља; свакодневни живот – владар, двор и дворски живот, живот на селу и граду, обичаји, занимања, култура исхране и становања). Историјско наслеђе – повезивање прошлости и садашњости (тековине средњег века: српска црква, култови српских светитеља, манастири и уметничка баштина, српски језик и писмо, ћирилица, косовско предање – утицај историјских и епских ликова кнеза Лазара, Милоша Обилића, Вука Бранковића и Марка Краљевића на формирање националне свести српског народа).	
Српски народ под страном влашћу од краја XV до краја XVIII века	7	– препознаје утицај идеја и научно-техничких открића на промене и развој друштва, културе и образовања; – разликује стварне и прокламоване вредности и особине различитих идеологија и политичких система у прошлости; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на креирање и јачање националног и културног идентитета; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима; – именује најважније личности које су заслужне за развој српске културе; – наведе примере узајамног утицаја политике, уметности и популарне културе у периоду од краја 18. до краја 20. века; – препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – образложи смисао неговања сећања на догађаје и личности из прошлости; – учествује у организовању и спровођењу заједничких активности у школи или у локалној	Политичко-историјски оквир, државни и друштвени поредак (османска освајања, држава и друштво – Сулејман Величанствени и врхунац османске моћи, Мехмед-паша Соколовић, друштво – муслимани и хришћани, тимарски систем; положај Срба у Османском царству – раја и власи; значај и улога Пећке патријаршије као верске, националне и политичке установе; Срби у ратовима Аустрије и Млетачке републике против Османског царства – Дуги, Кандијски, Велики бечки, ратови 1716–1718. и 1737–1739. године, Кочина крајина; хајдуци и ускоци, сеобе Срба – Далмација, Лика, Кордун, Банија, Хрватска, Славонија, Срем, Банат, Бачка, Барања; Велика сеоба 1690. и патријарх Арсеније III Црнојевић, сеоба из 1739. и патријарх Арсеније IV Јовановић Шакабента; укидање Пећке	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву

		заједници које подстичу друштвену одговорност и неговање културе сећања; – разликује споменике из различитих епоха са посебним освртом на оне у локалној средини. – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа.	патријаршије 1766, Срби под хабзбуршком и млетачком влашћу – статус и привилегије, Војна крајина, настанак грађанства код Срба, Карловачка митрополија, Темишварски сабор). Религија и култура (исламизација, покатоличавање и унијаћење, организација српске цркве – верски и културни живот; значај реформи Марије Терезије и Јосифа II за српски народ, настанак елита – трговци, официри, свештеници, чиновници, учитељи, правници; митрополит Стефан Стратимировић, Сава Текелија, Доситеј Обрадовић, Карловачка гимназија; културни значај Дубровника, Иван Гундулић, Руђер Бошковић). Привреда и свакодневни живот (основне одлике привреде у српским земљама – трговина, значај Дубровачке републике у привредном животу; свакодневни живот – живот на селу и граду, обичаји, занимања, култура исхране и становања).	
Србија, Црна Гора и Срби у Хабзбуршком и Османском царству од краја XVIII века до Првог светског рата	19		Србија, Црна Гора и Срби у Хабзбуршком и Османском царству од краја XVIII века до Првог светског рата. Политичко-историјски оквир (Први српски устанак – националноослободилачка и социјална обележја, ток устанка, организација устаничке државе, улога великих сила, вожд Карађорђе Петровић, Прота Матеја Ненадовић, Хајдук Вељко Петровић, Букурешки мир и пропаст устаничке државе; Хаџи Проданова буна; Други српски	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву

			устанак – ток устанка, споразум са Турцима, кнез Милош Обреновић; стицање аутономије, Сретењски устав, укидање феудализма; Турски устав, Уставобранитељски режим – развој државних установа, Начертаније, кнез Александар Карађорђевић; друга владавина Милоша и Михаила Обреновића – добијање градова, стварање Балканског савеза; Намесништво и Устав из 1869. године; владавина Милана Обреновића – ослободилачки ратови 1876–1878, територијално проширење и независност, оснивање политичких странака, проглас краљевине, српско-бугарски рат, Устав из 1888, Јован Ристић, Никола Пашић, Стојан Новаковић, краљица Наталија Обреновић; владавина Александра Обреновића – национална политика у Старој Србији и Македонији, Устав из 1901, Мајски преврат, краљица Драга Обреновић, Драгутин Димитријевић Апис; владавина краља Петра I Карађорђевића – Устав из 1903, напредак парламентаризма, Царински рат, Анексиона криза, организација Уједињење или смрт; Црна Гора – територија и становништво; унутрашња и спољна политика владике Петра I Петровића Његоша, битке на Мартинићима и Крусима; владика Петар II Петровић Његош, развој државних институција; владавина кнеза Данила – успостављање световне власти, битка на Граховцу и	

			територијално проширење; владавина кнеза и краља Николе Петровића, Црна Гора у ратовима 1876–1878, проширење и стицање независности, увођење уставности, политичке странке, проглашење краљевине; Срби под хабзбуршком влашћу – Срби у Револуцији 1848/1849. године, национални покрет, последице Аустро-угарске нагодбе и Хрватско-угарске нагодбе, српске политичке странке, погроми над Србима у Загребу, Хрватско-српска коалиција, Загребачки велеиздајнички процес; Босна и Херцеговина под османском и аустроугарском влашћу – простор, становништво, устанци, политички живот; Срби у Османском царству – Косово, Метохија, Рашка област и Македонија, четнички покрет; балкански ратови – сарадња и супротности између балканских националних политика, ратна хроника, последице ратова). Привреда, култура и свакодневни живот (аграрни карактер привреде, развој занатства и трговине, зачеци индустрије, оснивање банака; значај делатности, задужбинарство; Доситеја Обрадовића и Вука Караџића; Матица српска, развој школства; Београдски универзитет, Богословија у Призрену, напредак науке и оснивање научних друштава, успон националне књижевности и уметности; развој градова, успон грађанства; свакодневни живот на селу и у граду). Историјско наслеђе – повезивање	

			прошлости и садашњости (присутност и утицај политичких идеја на савремено српско друштво, трајност установа и институција – Народни музеј, Народно позориште, Народна библиотека, САНУ, Народна банка; културно-уметничко наслеђе као основ савремене српске културе).	
Србија и Црна Гора у Великом рату	4		Сукобљени интереси великих сила, савезништва, Сарајевски атентат, фронтови, револуције у Русији; Србија и Црна Гора у рату – одбрана отаџбине 1914. године, ратни циљеви Србије и Југословенски одбор, глад и епидемије; одбрана Београда и војни слом 1915. године, албанска голгота; влада, војска и народ у избеглиштву, Плава гробница; Крфска декларација; Солунски фронт, добровољачки покрет; окупациони системи, репресија, масовни злочини, концентрациони логори, покушаји мењања националног и културног идентитета српског становништва, покрет отпора и Топлички устанак; пробој Солунског фронта, ослобођење Србије, Црне Горе и југословенских покрајина Аустроугарске, допринос победи Антанте; Народно вијеће СХС, Подгоричка и Новосадска скупштина, проглашење Краљевине СХС, утицај великих сила на настанак југословенске државе; најзначајније војне и политичке личности – Гаврило Принцип, регент Александар Карађорђевић, краљ Петар I Карађорђевић, Никола Пашић,	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву

			Радомир Путник, Степа Степановић, Живојин Мишић, Петар Бојовић, Надежда Петровић, Милунка Савић.	
Српски народ у југословенској држави између два светска рата	4		Политичко-историјски оквир, државни и друштвени поредак (југословенска идеја и конституисање државе, уједињење СПЦ и обнова српске патријаршије, југословенска спољна политика, политичке партије; национално и верско питање; Видовдански устав; лични режим краља Александра, Септембарски устав, атентат у Марсељу; политика кнеза Павла Карађорђевића и влада Милана Стојадиновића, Конкордатска криза, влада Цветковић–Мачек, стварање Бановине Хрватске, отварање српског питања; краљ Александар I Карађорђевић, краљ Петар II Карађорђевић). Привреда, култура и свакодневни живот (социјално-економске прилике, неуједначеност економског и културног развоја, аграрна реформа, индустријализација; универзитет и наука; живот на селу и у граду, породични односи). Историјско наслеђе – повезивање прошлости и садашњости (присутност и утицај политичких идеја на савремено српско друштво, трајност установа и институција; културно-уметничко наслеђе).	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву
Српски народ у Другом светском рату	4		Карактер рата и главни фронтови; савези; прекретнице у рату; геноцид, Холокауст, концентрациони логори и логори смрти, Аушвиц; модерна војна технологија; победа	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција

			Антифашистичке коалиције; српски народ и Југославија у рату – приступање Тројном пакту и војни пуч 27. марта 1941, Априлски рат и војни слом, окупација, деоба територија и квислиншки режими, геноцид и масовни злочини над Србима, Јеврејима и Ромима, НДХ; Јасеновац, Јадовно, Сајмиште, Бањица; Пребиловци, Гаравице, Стари Брод, „Новосадска рација”; Јајинци, устанци и 2 покрета отпора, двор и влада у Лондону; грађански рат, савезничка политика ка покрету отпора, победа партизана, револуционарни терор, основи новог државног уређења, људске жртве и материјална разарања, допринос савезничкој победи; Драгољуб Михаиловић, Јосип Броз Тито, Слободан Јовановић, Милан Недић, Анте Павелић, кардинал Алојзије Степинац, Диана Будисављевић.	Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву
Српски народ у југословенској држави у периоду хладног рата	3		Политичко-историјски оквир, државни и друштвени поредак (конституисање југословенске федерације; комунистичка диктатура и репресија, сукоб са Информбироом и Голи оток; Балкански пакт; сарадња са Западом, улога у Покрету несврстаних; самоуправљање, Брионски пленум, албанске демонстрације на КиМ 1968. и 1981; Маспок; Устав из 1974-те, положај српског народа; јачање национализма; Јосип Броз Тито, Милован Ђилас, Александар Ранковић, Едвард Кардељ). Привреда, култура и свакодневни живот (индустријализација,	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву

			државна привреда и њене противречности; економска и дужничка криза 1980-их; култура, наука и образовање; свакодневица, животни стандард, популарна култура, спорт).	
Српски народ и држава у савременим процесима	4		Политичко-историјски оквир, државни и друштвени поредак (распад СКЈ, обнова више - страначког система, велике силе и југословенска криза, разбијање југословенске државе; ратови у Словенији, Хрватској, БиХ; формирање нових држава; настанак СР Југославије, Републике Српске Крајине, Републике Српске; напади НАТО, хрватске и муслиманске војске и протеривање Срба из Хрватске и делова Босне и Херцеговине, Дејтонски споразум; ратна разарања и страдање цивила; оружана побуна на Косову и Метохији и НАТО агресија на СРЈ; протеривање Срба са Косова и Метохије; статус Косова и Метохије према резолуцији СБ УН 1244; политичке промене у Србији 2000; положај српског народа на простору бивше Југославије и борба за очување територијалног интегритета Србије; Слободан Милошевић, патријарх Павле, Војислав Коштуница, Зоран Ђинђић, Јован Рашковић, Радован Караџић, Ратко Младић, Фрањо Туђман, Алија Изетбеговић). Привреда, култура и свакодневни живот (крах социјалистичке економије, приватизација делова државне и друштвене имовине, економске санкције и њихове последице,	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву

			хиперинфлација, емиграција и имиграција; култура, спорт и свакодневица; културне последице нестанка Југославије).	

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Медицинска сестра - техничар		**НАЗИВ ПРЕДМЕТА:** Физика		
Разред: први	**Годишњифондчасова:** 68		**Недељнифондчасова:** 2	
Циљ предмета (из Сл. гласника): Циљ учења Физике јесте стицање функционалне научне писмености, оспособљавање ученика за уочавање и примену физичких закона у свакодневном животу, развој логичког и критичког мишљења у истраживањима физичких феномена.				
Наставна област/тема/модул	**Број часова по областима**	**Исходи**	**Садржај по областима/ темама/модулма**	**Међупредметне компетенције**
Увод у физику	5	– објасни значај физике као фундаменталне науке и њену везу са природним и техничким наукама; – користи на учни језик за описивање физичких појава; – решава квалитативне и квантитативне проблеме; – наведе основне физичке величине и њихове мерне јединице и објасни како се добијају јединице изведених физичких величина; – изврши директна мерења дужине, масе и времена и прикаже резултат мерења; – дефинише и описује основне кинематичке физичке величине; – разликује скаларне и векторске величине;	Физичке величине, ознаке, мерење и мерне јединице.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу и према околини Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.
Механика	29	– користи појмове брзине и убрзања при описивању механичког кретања; – разликује равномерно праволинијско кретање и равномерно променљиво праволинијско кретање и примењује законе кретања у једноставним примерима; – анализира графике равномерног и равномерно променљивог кретања; – објасни релативност брзине на примерима; – препознаје последице интеракције (убрзање, деформација) на примерима; – наведе примере интераговања тела, – наведе и описује макроскопске силе и анализира деловање различитих сила на примерима из свакодневног живота; – објасни разлику између силе теже и тежине и	Кретање (релативност кретања, путања, пут). Брзина (средња и тренутна). Кретање константном и променљивом брзином (табеле и графици пута и брзине). Убрзање. Интераговање тела – сила. Врсте макроскопских сила (сила еластичних деформација, нормална сила, сила отпора средине, сила затезања, сила трења, сила потиска, сила теже, тежина. Резултујућа сила. Нападна тачка – тежа. Њутнови закони. Рад и енергија. Кинетичка и потенцијална енергија. Закон одржања	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорноучешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Предузимљивост и

		одреди њихове нападне тачке; – одређује резултујућу силу; – наведе Њутновез аконе и опише њихово значење и примену; – описује кретања тела са константним гравитационим убрзањем; – објасни разлику између обновљивих и необновљивих извора енергије; – објасни коришћење полуге и стрме равни; – наводи основне особине гравитационе силе; – опише облике механичке енергије; – објасни појмове рада, енергије и снаге и њихову међусобну везу; – опише Закон одржања енергије;	енергије. Једноставне машине (полуга и коса раван). Њутнов закон гравитације. Бестежинско стање. Кретање у гравитационом пољу. Међумолекулске силе (адхезија и кохезија). Еластичност и деформације. Површински напон и капиларне појаве. Атмосферски притисак (барометар). Статички и динамички потисак у ваздуху. **Демонстрациони огледи:** Равномерно и равномерно - убрзано кретање (помоћу колица, тегова и хронометра цеви са ваздушним мехуром). Мерење силе динамометром са опругом. Други Њутнов закон (помоћу колица за различите силе и масе тегова). Пад тела различитог облика. Галилејев експеримент (кретање куглице по жљебу, уз и низ косу раван). Трећи Њутнов закон (колица повезана опругом или динамометром). Сила трења на хоризонталној подлози и на косој равни са променљивим нагибом. Демонстрација различитих врста равнотеже. Равнотежа тела на косој равни. Полуга. Тежина (тело окачено о динамометар), бестежинско стање. Слободан пад (Њутнова цев). Закон одржања енергије (модел „мртве петље”).	оријентација ка предузетништву.
Топлотне појаве	18	– објасни узроке настанка капиларних појава и површинског напона и наводи примере; – објасни поделу међумолекулских сила на кохезионе и адхезионе; – разуме појаву атмосферског притиска; – упореди вредност статичког и динамичког потиска у флуидима; – упореди промену запремине тела у сва три агрегатна стања с променом температуре;	Топлотно ширење, аномалија воде. Температура (врсте термометара и скала). Количина топлоте и специфична топлотна капацитивност. Топлотна равнотежа, једначина баланса. Агрегатна стања супстанције. Преношење топлоте (провођење, струјање и зрачење). Топлотна	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у

		– преведе температуру из Целзијусове у Келвинову и повеже тетемпературске скале; – опише појаву топлотне размене и појам топлотне равнотеже; – препозна процесе преласка агрегатних стања; – објасни начине преношења топлоте; – анализира ефекат стаклене баште на основу састава атмосфере; – повеже промену унутрашње енергије са променом температуре тела; – опише аномалију ширења воде и објасни; – примени једначину топлотног баланса; – користи латентне топлоте при описивању процеса преласка између агрегатих стања; – примени знања о преношењутоплоте у циљу боље топлотне изолације; – повеже топлоту и рад са променом унутрашње енергије; – анализира ситуације у којима топлота не може да се преноси спонтано; – објасни утицај водене паре на густ. ваздуха;	изолација. Ефекат стаклене баште. Први и други принцип термодинамике –смер спонтаног преноса топлоте. Метеорологија и термодинамика. **Демонстрациони огледи:** Термални дилатометар, ширење ваздуха (флаша са новчићем). Гравесандов прстен. Мерење температуре аналогним и дигиталним термометрима.	демократском друштву Одговоран однос премаз дрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.
Електричне појаве	16	– користи одговарајуће појмове, величине и законе за тумачење деловања електричног поља; – објасни поступке за наелектрисавање тела; – наброји основне карактеристике проводника и изолатора; – дефинише Кулонов закон и јачину електричног поља и електрични напон; – објасни везу између електричног потенцијала, напона и рада у електричном пољу; – објасни примере електростатичких појава у природи; – наведе физичке величине и мерне јединице којима се описује електрична струја, отпорност, напон, рад и снага; – објасни појаве које прате проток струје и познаје њено деловање; – објасни и примењује закон одржања наелектрисања; – тумачи механизме провођења струје у металима, електролитима и гасовима; – процени и примени активности за рационално коришћење електричне енергије;	Наелектрисање, проводници и изолатори. Кулонов закон. Јачина ел. поља, ел, потенцијал, ел. напон. Фарадејев кавез. Електрична струја и отпорност. Омов закон за део и цело струјно коло. Везивање отпорника. Џул-Ленцов закон, ел. снага. Ел. енергија и њено рационално коришћење. **Демонстрациони огледи:** Наелектрисавање предмета и њихова међусобна интеракција. Електрофор, ел. клатно и електроскоп. Демонстрација распореда линија ел. поља. Електростатичка заштита (Фарадејев кавез). Модел громобрана. Зависност ел. отпорности од врсте материјала проводника, попречног пресека проводника и његове дужине. Демонстрација једноставног ел. кола са сијалицом као потрошач.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.

			Демонстрациони амперметар и волтметар у струјном колу. Загревање проводника при протицању струје. Проток струје кроз водени раствор кухињске соли. Лимун као батерија.	

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Медицинскасестра - техничар	**НАЗИВ ПРЕДМЕТА:** Географија	
Разред: први	**Годишњифондчасова:** 68	**Недељнифондчасова:** 2

Циљ предмета (из Сл. гласника): је да ученик развија систем географских знања и вештина, свест и осећање припадности држави Србији, разумевање суштине промена у свету, неговање и стицање моралних вредности, еколошке културе, одрживог развоја, етничке и верске толеранције које ће му помоћи у професионалном и личном развоју.

Наставна област/тема/модул	Број часова по областима	Исходи	Садржај по областима/ темама/модулма	Међупредметне компетенције
Географски положај, територија и границеСрбије	5	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – опише географски положај Србије и доведега у везу са историјско-географским развојем територије; – анализира територијалну организацију Србије; – наводи карактеристике граница и пограничних општина Србије;	*Географски положај Србије.* Апсолутан географски положај: математичко-географска и физичко-географска компонента. Релативан географски положај: економско-географска, политичко-географска, саобраћајно-географска и еколошка компонента. *Територија.* Географско-историјски развој територије и интеграциони и дезинтеграциони процеси. Друштвено-политичко уређење. Територијална организација. *Границе.* Државне границе, међународни гранични спорови и проблеми пограничних општина.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама
Физичко-географскекарактеристикеСрбије	26	- објашњава физичко-географске елементе простора Србије у смислу генезе, типологије и њихових општих карактеристика; – процењује утицај човека на животну средину и предвиди ефекте заштите природних добара на животне и привредне активности људи; – анализира успешне примерео држвог развоја у различитим областима и предлаже	*РељефСрбије.* Геолошка грађа: типови стена и минерала. Тектонски процеси и геотектонске јединице. Морфоструктуре: Панонска низија, Перипанонски обод, Планинско-котлинско-долинска област, Понтијска низија и Перипонтијски обод. Сеизмизам. Ерозивни	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Сарадња Одговоран однос према околини

		решења за њихово преношење у своју локалну средину;	процеси: распадање стена, плувијална ерозија и денудација, падински рељеф, флувијални рељеф, крашки рељеф глацијални рељеф, еолски рељеф и антропогени рељеф. *Клима Србије.* Климатски фактори и елементи. Типови климе. Заштита ваздуха. *Воде Србије.* Подземне воде и извори. Реке. Језера: природна језера, вештачка језера. Управљање водама: коришћење вода, уређење водотока и заштита вода. *ЗемљиштаСрбије.* Основне одлике земљишта. Педогенетски фактори. Типови земљишта: типска и атипска земљишта. Угроженост и мере заштите земљишта: деградација и деструкција земљишта и мере заштите земљишта. *Биљни и животињски свет Србије.* Биогеографске области: степска, шумска и измењена (антропогена). Угроженост биодиверзитета. *Заштита природе Србије.* Заштићена подручја. Категорије и режими заштите заштићених подручја. Врсте заштићених подручја. Заштићене дивље врсте. Остала заштићена подручја међународног значаја: Рамсарска подручја и резервати биосфере.	
Друштвено-географскекарактеристикеСрбије	18	– описује утицај географских фактора на демографски развој, размештај становништва, насеља и привреде у Србији; – анализира узроке и последице актуелног	*СтановништвоСрбије.* Извори података о становништву. Број становника. Густина насељености. Природно кретање	Компетенција зацеложивотно учење Комуникација Рад с подацима и

		стања развоја привреде у Србији и њеним географским регијама; – помоћу општих и тематских географских карата демонстрира специфичности развоја становништва, привреде и насеља Србије; – наводи особине најважнијих културних добара у Србији;	становништва. Просторна мобилност становништва. Структуре становништва. Демографски проблеми и мере популационе политике. *Привреда Србије.* Фазе развоја српске привреде: привреда Србије у 19. и првојп оловини 20. века, привреда Србије у другој половини 20. века и у транзиционом периоду. Привредни сектори: примарни, секундарни, терцијарни и квартарни сектор. *Насеља Србије.* Фактори настанка и развоја насеља. Прва насеља, настанак и развој насеља у Србији. Класификација насеља. Сеоска насеља. Градска насеља: стату сграда, унутрашња просторна структура града, градске функције и урбанизација и веза града са околином. *Културна добра Србије.* Непокретна културна добра. Покретна културна добра. Нематеријална културна добра.	информацијама Сарадња Одговоран однос према здрављу Решавање проблема
Географске регије Србије	17	– изводи закључке о узајамном односу физичко-географских и друштвено-географских одлика на развој географских регија у Србији; – помоћу општих и тематских географских карата демонстрира регионалне специфичности развоја становништва, привреде и насеља географских регија Србије;	Београдска регија. Војводина. Косово и Метохија. Шумадија. Западно Поморавље. Велико Поморавље. Јужно Поморавље. Источна Србија. Западна Србија. Старовлашко-рашка висија. Ибарско-копаонички крај.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Естетичка компетенција
Примена дигиталних алата у анализи географских садржаја о Србији.	2	– користи дигиталне алате за приказ и анализу географских садржаја о Србији	Примена дигиталних алата у анализи географских садржаја о Србији.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Сарадња

				Рад са подацима и информацијама Решавање проблема

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Медицинска сестра-техничар	**НАЗИВ ПРЕДМЕТА:** хемија	
Разред: први	**Годишњи фондчасова:** 68	**Недељни фонд часова:** 2

Циљ предмета:

1. Формирање основних знања из области хемије
2. Оспособљавање за примену стечених знања у свакодневном животу и струци
3. Развијање активног и одговорног односа према себи, другима и животној средини, базиран на знању хемије
4. Развијање креативног и критичког мишљења, предузимљивост, способност за решавање проблема, сарадњу, тимски рад и спремност за целоживотно образовање.

Наставна област/тема/модул	**Број часова по областима**	**Исходи** По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	**Садржај по областима/ темама/модулма**	**Међупредметне компетенције**
Основни појмови у хемији	18	- представи и опише структуру, својства и промене супстанци помоћу хемијског језика: хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина; - примени основне и изведене физичке величине, изрази их одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI); - објасни како честична грађа, хемијске везе и међумолекулске интеракције одређују својства супстанци познатих из свакодневног живота и струке; - објасни својства дисперзнихс истема и наведе примере њихове примене у свакодневном животу и струци; - објасни методе за одвајање и пречишћавање састојака смеша и предложи њихову примену у свакодневном животу и струци; - изведе израчунавања у вези с квантитативним саставом раствора према потребама у свакодневном животу и струци; - изведе једноставна стехиометријска израчунавања на основу задатих података; - објасни факторе који утичу на брзину хемијске реакције и процени њихов утицај на хемијске процесе у индустрији, струци и свакодневном животу; - разликује ендотермне и егзотермне реакције и наведе њихове примере из свакодневног	- Атоми, молекули и јони, - Хемијске везе (јонска, метална, ковалентна) и својства супстанци - Водонична веза. - Суспензије, емулзије, колоиди и прави раствори. - Киселине, базе и соли. pH вредност. - Хемијске реакције: квантитативни аспекти, егзотермне и ендотермне реакције, брзина хемијске реакције, оксидоредукционе реакције, хемијски извори струје, електролиза и корозија. - **Демонстрациони огледи:** - Својства супстанци са ковалентном и јонском везом. - Састав и својства смеша. - Суспензије, емулзије, колоиди и раствори, и њихова својства. - Раздвајање састојака смеша. - Испитивање киселинско-базних својстава раствора помоћу индикатора. - Реакција неутрализације.	компетенција за целоживотно учење; одговоран однос према здрављу; одговоран однос према околини; решавање проблема;

		живота и струке; - разликује киселу, неутралну и базну средину на основу pH вредности; - на основу назива пише хемијске формуле најважнијих киселина, база и соли које се користе у свакодневном животу и струци, и именује једињења на основу формуле; - испита киселинско-базна својства водених раствора помоћу различитих киселинско-базних индикатора; - повеже својства електролита са значајем за здравље и применом у свакодневном животу и струци; - опише оксидоредукционе реакције познате из свакодневног живота и струке;		
Неорганске супстанце у природи и пракси	16	- опише физичка и хемијска својства метала, неметала и металоида, и објасни повезаност својстава и положаја елемената у Периодном систему; - опише карактеристична својства метала: натријума, калијума, магнезијума, калцијума, алуминијума, олова и њихових важнијих једињења, и повеже својства ових једињења с налажењем у неживој и живој природи, њиховим значајем и применом; - опише карактеристична својства неметала: водоника, кисеоника, угљеника, азота, фосфора, сумпора, хлора и њихових важнијих једињења, и повеже својства ових елемената с налажењем у неживој и живој природи, њиховим значајем и применом; - опишео пшта својства, значај и примену метала d-блока, као и њихових најважнијих једињења;	- Налажење метала и неметала у природи. - Основна физичка и хемијска својства метала s-, p- и d-блока, њихових легура и једињења која се користе у свакодневном животу и струци. - Основна физичка и хемијска својства водоника, кисеоника, угљеника, азота, фосфора, сумпора и хлора, и њихових једињења која секористе у свакодневном животу и струци. - **Демонстрациони огледи:** - Разлика у реактивности метала s-p- и d- блока с кисеоником из ваздуха, водом и киселинама. - Амфотерност алуминијума и алуминијум-хидроксида. - Реакције метала и водених раствора соли. - Реакција хлороводоничне киселине с калцијум-карбонатом и натријум-хидроген карбонатом - Својства и доказивање угљеник (IV)-оксида. - Добијање сумпор (IV)-оксида и испитивање његових својстава.	компетенцијазацеложивот ноучење; одговоранодноспремаздрављу; одговоранодноспремаоколини; решавањепроблема;
Органске супстанце у	21	- објасни начине повезивања атома угљеника	- Основне класе органских	компетенцијазацеложивот

природи и пракси		у различитим органским молекулима; - класификује органска једињења према саставу и структури молекула, на основу назива и хемијске формуле; - именује и хемијским формулама прикаже представнике класа органских једињења; - повеже физичка и хемијска својства органских једињења и њихових смеша с употребом и значајем у свакодневном животу, струци и хемијској индустрији;	једињења (функционалне групе и називи) у практичној примени у свакодневном животу и струци. - Физичка и хемијска својства најзначајнијих угљоводоника за свакодневни живот и струку. - Физичка и хемијска својства најзначајнијих представника класа органских једињења са кисеоником (алкохола, фенола, алдехида и кетона, карбоксилних киселина и естара) за свакодневни живот и струку. - Физичка и хемијска својства амина. - **Демонстрациони огледи:** - Упоређивање својстава органских и неорганских супстанци (растворљивост, реакције сагоревања). Оксидација алкохола помоћу калијум-дихромата. - Естерификација: добијање етил-етаноата.	ноучење; одговоранодноспремаздрављу; одговоранодноспремаоколини; решавањепроблема;
Биомолекули	10	- наведе примере биомолекула, њихов значај и улоге у организму, као и заступљеност у природи;	- Аминокиселине и протеини. - Триацилглицероли у мастима и уљима. - Моносахариди, дисахариди и полисахариди. - Витамини. - Алкалоиди. - **Демонстрациониогледи:** - Таложењепротеиназагревањем. Утицајтемпературе и рНвредностисрединенаактивност амилазе. Добијањесапуна.	компетенцијазацеложивотноучење; одговоранодноспремаздрављу; одговоранодноспремаоколини; решавањепроблема;
Утицај супстанци на здравље и животну средину	3	- повеже својства неорганских и органских супстанци с њиховим утицајима на здравље и животну средину и наведе начине заштите; - разликује врсте отпада према токсичности, месту настанка и саставу, као и правилно од неправилног руковањао тпадом; - објасни значај рециклаже као једног од	- Загађујуће супстанце животне средине. - Правилно руковање супстанцама и комерцијалним производима. - Заштита животне средине. - Управљање тпадом и рециклажа. - Зелена хемија. - **Демонстрациони огледи:**	компетенцијазацеложивотноучење; одговоранодноспремаздрављу; одговоранодноспремаоколини; решавањепроблема;

		начина очувања животне средине.	- Добијање сумпор (IV)-оксида и демонстрирање његовог утицаја на животну средину (латице цвета, кречњачке стене).	

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Медицинска сестра - техничар		**НАЗИВ ПРЕДМЕТА:** Биологија		
Разред: први	**Годишњифондчасова:** 68		**Недељнифондчасова:** 2	
Циљ предмета (из Сл. гласника): Циљ учења Биологије је да ученик развије биолошку, општу научну и језичку писменост, способности, вештине и ставове корисне у свакодневном животу, да развије мотивацију за учење и интересовања за биологију као науку, уз примену концепта одрживог развоја, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину.				
Наставна област/тема/модул	**Број часова по областима**	**Исходи** По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	**Садржај по областима/темама/модулма**	**Међупредметне компетенције**
Научна методологија	2О + 2У + 1С = 5	– упореди научну хипотезу са научном теоријом на примеру смене теорије спонтане генерације теоријом биогенезе	Теорија спонтане генерације и експерименти који су довели до њеног напуштања и усвајања теорије биогенезе. Научна теорија и научна методологија.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Дигитална компетенција Сарадња
Биохемијско јединство живог света и основне особине живих бића	9О +5У +1С + 1П = 16	– повеже хемијску структуру биолошки важних макромолекула са њиховим својствима – закључује о биохемијском јединству живота и заједничком пореклу живих бића на основу њихових заједничких особина – примерима илуструје примену биолошки важних макромолекула у биотехнологији	Особине живих бића. Хемијски састав живихбића. Значај воде за одвијање животних функција. Структура и функција биомолекула: угљенихидрати, липиди, протеини и нуклеинске киселине. Примена биолошких макромолекула у биотехнологији.	
Прокариотска и еукариотска ћелија	7О + 3У + 1С + 1П = 11	– упореди прокариотску и еукариотску ћелију на основу биохемијских, анатомских и морфолошких карактеристика	Разлике и сличности између прокариотске и еукариотске ћелије. Теорија ендосимбиозе. Промет кроз ћелијску мембрану и метаболизам. Енергија као основа одржавања животних функција и АТП. Фотоаутотрофија и хетеротрофија. Ћелијско дисање.	
Ћелијска репродукција и размена генетичког	5О + 3У + 1С + 1П = 10	– доведе у везу утицај чинилаца из спољашње и унутрашње средине са динамиком ћелијских процеса	Репликација ДНК као предуслов деобе сваке ћелије. Ћелијска деоба	Компетенција за целоживотно учење Комуникација

материјала		– повеже разлике у грађи ћелије и организацији генетичког материјала са разликама у репродукцији прокариотске и еукариотске ћелије – тумачи шеме ћелијског циклуса и деоба еукариотских ћелија у контексту раста, развића и размножавања	код прокариота и еукариота. Коњугација и еволуција резистенције на антибиотике. Митоза. Ћелијски циклус еукариотских ћелија. Појава вишећеличности и улога митозе у повећањуброја ћелија (растењу) и обнављању вишећелијских организама. Мејотичке деобе: биолошки смисао и значај мејозе као извора генетичке варијабилности организама.	Дигитална компетенција Сарадња Одговоран однос према здрављу
Биологија развића	6О + 4У + 1С + 1П = 12	– доведе у везу механизме преноса и експресије генетичке информације са физиолошким процесима у развићу сложеног вишећелијског организма – идентификује фазе развића организама на слициили моделу	Регулација активности гена и ћелијска специјализација током развића. Гаметогенеза и оплођење. Фазе развића и животни циклуси вишећелијских еукариота.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Дигитална компетенција Сарадња Одговоран однос према здрављу
Основи генетике	7О + 5У +1С =13	– повеже Менделова правила наслеђивања са карактеристикама мејотичке поделе хромозома, посебно на примерима генетике човека – разликује генетичку и фенотипску варијабилност	Особина и варијанта особине. Наследнифактор и ген. Теорија партикуларног наслеђивања и Менделова правила наслеђивања. Алел и генотип. Фенотип – генетички и средински узроци варијабилности особина. Хромозомска теорија наслеђивања и хромозомске мутације.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Сарадња Дигитална компетенција Одговоран однос према здрављу

А 2 – ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Медицинска сестра-техничар			**НАЗИВ ПРЕДМЕТА:** Латински језик		
Разред: први	**Годишњи фонд часова:** 68	**Недељни фонд часова:** 2	**Теоријска настава: 66**	**Вежбе:**	**Вежбе у блоку:**

ЦИЉ ПРЕДМЕТА (из Сл. гласника):
- Овладавање и примена стручне терминологије и фразеологије формулисане на класичним језицима;
- Увиђање утицаја латинског језика на уобличење лексике и фразеологије савремених језика и боље разумевање граматичких модела, како у матерњем тако и у страним језицима;
- Стицање општих знања о античкој култури и медицини;
- Оспособи ученика за разумевање сваковрсних порука које су у вези са струком, формулисане на класичним језицима;
- Упозна ученике са битним елементима савременог језика струке,који се заснива на класичним језицима.

НАЗИВ МОДУЛА	Број часова по модулу	Циљ модула	Исходи	Садржај по модулима	Међупредметне компетенције
Абецеда и изговор	4	Оспособљавање ученика да правилно (про)читају и пишу/записују речи, кратке реченице и једноставне прилагођене текстове.	Да ученици правилно употребљавају правила изговора и наглашавања; тачно примењују правила ортографије; уоче специфичности изговора и правописа у латинском језику.	• Латинско писмо изговор и акценат; • врсте речи и њихове промене • категорије номиналне и вербалне промене.	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама
Глаголи; прве две деклинације	7	Овладавање и примена знања о језику. Разумевање, превођење и интерпретација текста.	Да ученици савлађују и примењују одређене граматичке категорије; усвоје одређени број термина везан за струку у прилагођеним и једноставним оргиналним текстовима; упоређују и повезују граматику матерњег и латинског језика.	• Именице I, II деклинације; • придеви I и II деклинације; • индикатив презента актива глагола све 4 коњугације и глагола esse.	Компетенција за целоживотно учење, решавање проблема, вештина сарадње
Глаголски начини:императив, конјунктив	7	Овладавање и примена знања о језику. Разумевање, превођење и интерпретација текста. Препознавање утицаја латинског језика на уобличење лексике и	Да ученици преко латинског језиканауче и неке речи из опште културекоје потичу из латинског, а ушле су у остале језике, те да врше поређење са нашим језиком и таквим речима у њему; упоређују и повезују граматику матерњег и латинског језика; препозна и разуме значење једноставних стручних термина у	• Императив презента актива; • конјунктив презента актива и пасива.	Компетенција за целоживотно учење, рад са подацима и информацијама, одговоран однос према здрављу

		фразеологије у савременим језицима.	једноставним оргиналним текстовима.		
Именице III деклинације	8	Овладавање и примена знања о језику. Разумевање, превођење и интерпретација текста. Препознавање утицаја латинског језика на уобличење лексике и фразеологије у савременим језицима.	Да учење латинског језика помогне ученицима у развијању опште културе, општих сазнањаи да развије интелектуалне способности ученика; да ученици препознају и разумеју на основу значења термина у латинском језику значење и смисао текста на неком савременом језику; упоређују и повезују граматику матерњег и латинског језика.	• Именице III деклинције • изузеци III деклинације.	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама,одговоран однос према здрављу
Придеви III деклинације, грчке именице	7		Да учење латинског језика олакша савладавање других страних језика; да ученици користе знање латинског језика да би схватили значење речилатинског порекла у матерњем и другим језицима; уз помоћ речника или наставника преводи стручне изразе или краће реченице са латинског на српски.	• Придеви III деклинације; • партицип презента актива.	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама,вештина сарадње, одговоран однос према здрављу
Именице IV и V деклинације	5		Да учење латинског језика помогне ученицима у развијању опште културе, општих сазнањаи да развије интелектуалне способности ученика; да ученици препознају и разумеју на основу значења термина у латинском језику значење и смисао текста на неком савременом језику; упоређују и повезују граматику матерњег и латинског језика; самостално или уз помоћ наставника саставља кратке реченице, попуњава стручне термине у тексту или повезује делове текста.	• Именице IV деклинације; • именицеV деклинације.	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама,одговоран однос према здрављу
Бројеви, односно-упитне заменице	5	Овладавање и примена знања о језику. Разумевање, превођење и интерпретација текста Препознавање утицаја латинског језика на уобличење лексике и	Да ученици преко латинског језиканауче и неке речи из опште културекоје потичу из латинског, а ушле су у остале језике, те да врше поређење са нашим језиком и таквим речима у њему; упоређују и повезују граматику матерњег и латинског језика; препозна и разуме значење једноставних стручних термина у	• Основни бројеви; • редни бројеви; • односно – упитне заменице.	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама,вештина сарадње

		фразеологије у савременим језицима.	једноставним оргиналним текстовима.		
Компарација придева и прилога	5	Овладавање и примена знања о језику. Разумевање, превођење и интерпретација текста. Препознавање утицаја латинског језика на уобличење лексике и фразеологије у савременим језицима.	Да учење латинског језика помогне ученицима у развијању опште културе, општих сазнањаи да развије интелектуалне способности ученика; да ученици препознају и разумеју на основу значења термина у латинском језику значење и смисао текста на неком савременом језику; упоређују и повезују граматику матерњег и латинског језика; самостално или уз помоћ наставника саставља кратке реченице, попуњава стручне термине у тексту или повезује делове текста.	• Придеви и њихова компарација (сви типови); • прилози и њихова компарација.	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама,вештина сарадње, одговоран однос према здрављу
Герунд и герундив	3		Да ученици преко латинског језика боље разумеју неке опште прихваћене речи које воде порекло из латинског језика, а у циљу разумевања опште културе.	• Герунд и герундив; • партицип перфекта пасива.	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама,вештина сарадње, одговоран однос према здрављу
Пасив; личне и показне заменице	8	Овладавање и примена знања о језику. Разумевање, превођење и интерпретација текста.	Да приближе себи неке термине из опште медицине, фармације и стоматологије, те да их лакше усвоје приликом изучавања стручних предмета.	• Индикатив презента пасива глагола све 4 конјугације и глагола esse; • личне заменице; • показне заменице.	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама,вештина сарадње
Депонентни и семидепонентни глаголи	7	Препознавање утицаја латинског језика на уобличење лексике и фразеологије у савременим језицима.	Да приближе себи неке терминеиз опште медицине, фармације и стоматологије, те да их лакше усвоје приликом изучавања стручних предмета.	• Депонентни и семидепонентни глаголи.	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама,вештина сарадње, естетичка компетенција
		Уочавање значаја културног наслеђа античке културе и стицање социокултурне компетенције.			

Б - ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Медицинска сестра - техничар		**НАЗИВ ПРЕДМЕТА:** Грађанско васпитање		
Разред: први	**Годишњи фонд часова:** 34		**Недељни фонд часова:** 1	
Циљ предмета: Очекује се да ученик, изучавајући различите друштвене појаве и процесе, постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности. Циљ је намењен наставнику као смерница за рад и односи се на целокупно средње стручно образовање, а повезан је са достизањем исхода и развојем компетенција.				
Наставна област/тема/модул	**Број часова по областима**	**Исходи**	**Садржај по областима/ темама/модулма**	**Међупредметне компетенције**
Сви различити, а сви равноправни	18	- критички разматра питања о различитости међу људима и доводи их у везу са поштовањем људских права и равноправности; - доведе у везу личне особине људи као димензије различитости и дискриминацију; - препозна ситуације и облике дискриминације и проактивно реагује; - својим понашањем показује толеранцију према различитости и не дискриминише друге људе ни по ком основу; - разликује ситуације укључености наспрам искључености у друштвени живот заједнице; - препозна различите врсте стереотипа и предрасуда и аргументује значај супротстављања тим појавама; - разликује интеркултуралност од мултикултуралности; - аргументовано дискутује борби жена за равноправност; - наведе најзначајније институције и документа која се баве заштитом равноправности; - наведе неколико невладиних организација које се баве питањима заштите људских права и циљеве њихових активности; - проналази релевантне изворе информација на којима заснива своје ставове; - сарађује са другим ученицима у спровођењу истраживања и пројекта; - у комуникацији активно слуша друге и дискутује аргументима.	- Лични и друштвени идентитет. - Социјална дистанца. - Осетљиве друштвене групе. - Искљученост наспрам укључености у друштво. - Дискриминација. - Борба жена за равноправност. - Повереник за заштиту равноправности. - Стереотипи, аутостеротипи, хетеростереотипи, предрасуде, стигматизације, сегрегација. - Ејџизам. - Особе другачије сексуалне оријентације и њихова права. - Особе са инвалидитетом. - Националне мањине. Интеркултуралност и мултикултуралност. - Мигранти. - Институције и документа које се баве заштитом равноправности. - Невладине организације у борби за поштовање права свих.	- Компетенција за целоживотно учење; - Комуникација; - Рад с подацима и информацијама; - Дигитална компетенција; - Решавање проблема; Сарадња; - Одговорно учешће у демократском друштву; - Одговоран однос према здрављу; - Одговоран однос према околини; - Естетичка компетенција.

Безбедност младих	16	- препозна појаве које угрожавају безбедност младих; - критички разматра питања безбедности младих и доводи их у везу са поштовањем људских права; - процени када му треба помоћ јер му је угрожена безбедност и зна коме да се обрати; - својим понашањем не угрожава своју и туђу безбедност; - критички разматра утицај медија на безбедност младих; - предлаже активности које доприносе повећању безбедности младих; - проналази релевантне изворе информација на којима заснива своје ставове; - сарађује са другим ученицима у спровођењу истраживања и пројекта; - у комуникацији активно слуша друге и дискутује аргументима.	- Безбедносне претње, ризици и изазови за младе. - Последице угрожене безбедности младих. - Безбедност младих у нашој земљи. - Заштита младих од небезбедних ситуација и коме се обратити за помоћ. - Породица као безбедно или небезбедно место за младе. - Школа као безбедно или небезбедно место за младе. - Друштвене мреже као безбедан или небезбедан простор за младе. - Безбедност младих некада и сад. - Утицај медија на безбедност младих.	- Компетенција за целоживотно учење; - Комуникација; - Рад с подацима и информацијама; - Дигитална компетенција; - Решавање проблема; Сарадња; - Одговорно учешће у демократском друштву; - Одговоран однос према здрављу; - Одговоран однос према околини; - Естетичка компетенција.